Stenogrammid

XIII Riigikogu, III Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 20.04.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:02 Rahandusministeeriumi kui teistest tähtsama superministeeriumi positsioon
2. 13:09 Maksumuudatused
3. 13:17 Riigi omanduses olevate IT-firmade müük
4. 13:20 Ministeeriumi roll kultuuripärandi (kultuuriväärtuslike hoonete) korrastamisel ja säilitamisel
5. 13:29 Kreeka
6. 13:37 Narva Aleksandri kirik
7. 13:45 Tervishoiu rahastamine
8. 13:53 Riigisiseste meetmete rakendamine 2016. aastal, et takistada Eestis piimalehmade ja sigade arvu vähenemist

13:00 Infotund

14:01 Esimees Eiki Nestor
Austatud Riigikogu, tere päevast! Austatud valitsusliikmed! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!
Kohaloleku kontroll
Ma ei saa kokku rohkem kui 30 Riigikogu liiget täiskogul. Infotunnis on valitsusliikmed peaminister Taavi Rõivas, kultuuriminister Indrek Saar ja rahandusminister Sven Sester. Tulenevalt põhiküsimuste rohkusest annan igaühe juures võimaluse üheks lisaküsimuseks.

---

1. 13:02 Rahandusministeeriumi kui teistest tähtsama superministeeriumi positsioon

14:01 Esimees Eiki Nestor
Esimene küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Jüri Adams, palun!

14:01 Jüri Adams
Aitäh! Härra peaminister! Küsimus on Rahandusministeeriumi kohta, mis on praegu omandanud superministeeriumi positsiooni. 1990-ndatel oli umbes analoogne positsioon Justiitsministeeriumil, aga mingid erinevused olid. Justiitsministeerium pigem keelas teistel ministeeriumidel midagi teha kui käskis. Ta nõudis juriidilist korrektsust ja kindlasti ei teinud positiivseid plaane. Aga praegu on Rahandusministeerium hakanud oma selleks absoluutselt ettevalmistamata ametnike kaudu peaaegu tervet Eesti riiki juhtima. Minu küsimus on selline. Teie ees võiks ju olla võimalus minna Eesti ajalukku mehena, kes pöörab selle riigi pea pealt taas jalgadele. Aga muidugi teine variant on, et te lähete ajalukku Rahandusministeeriumi käsikuna, kelle nimi tulevikus ei ole oluline.

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Minu silmis on kõik Eesti Vabariigi ministeeriumid Eesti rahva teenimisel superministeeriumid. Nad peavad oma tööd tegema iga päev maksimaalselt pingutades. Seda, et üks ministeerium oleks teistest kuidagi rohkem super, mina küll ei julge kinnitada. Kui teil on mingid konkreetsed põhjused, miks te seda väidate, siis ma hea meelega neid kuulaks.
Mis teeb nii Rahandusministeeriumi kui ka Justiitsministeeriumi teistest osaliselt erinevaks, on see, et

neil mõlemal on selliseid horisontaalseid pädevusi, aga niisuguseid pädevusi on veel osal ministeeriumidel. Näiteks IT-valdkonnas on horisontaalne pädevus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil, ja neid valdkondi leiab veel. Aga jah, nii Rahandusministeeriumil kui ka Justiitsministeeriumil on küllaltki palju horisontaalseid pädevusi. See tähendab seda, et ükskõik milline oma valdkonna eest vastutav ministeerium peab – ja see on nii põhiseaduse vastuvõtmisest alates – oma eelarveküsimused kooskõlastama Rahandusministeeriumiga ja oma eelnõud kooskõlastama alati ka Justiitsministeeriumiga. See, et riigis on üks asutus, kus valvatakse riigi raha kasutamist, ja et meil on üks asutus, kus valvatakse selle üle, et õigusruum oleks ühtne, on minu silmis igal juhul põhjendatud. Aga siin ei ole olnud põhimõttelisi poliitikamuutusi ei ühes ega teises suunas, võrreldes teie nimetatud 1990. aastatega. Mina töötasin Justiitsministeeriumis veidi hiljem kui teie, nende aastate lõpus, ja mäletan seda aega küllaltki täpselt.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Jüri Adams, palun, lisaküsimus!

14:01 Jüri Adams
Minu lisaküsimus on selline. Ma ei hakka teile selles formaadis ammendavat loetelu kõikidest probleemidest ette lugema. Alustame praegu haldusreformist, mille mõjude hinnang on ilmselt täiesti mittepädev, kuni selleni, mis me üleeile siin saalis kuulsime, et Rahandusministeerium otsustab meil, millised muuseumid Eestis tulevikus on. Sedasorti näiteid on nagu natukene liiga palju kuhjunud. Võib-olla teeks selle asja ikkagi korda. Vastasel juhtumil on olukord samasugune nagu ühes vanas, nõukogudeaegses anekdoodis. Ühte perioodi Nõukogude Liidu ajaloost iseloomustati, et elu on nagu lennukis: üks juhib ja ülejäänud oksendavad. Me oleme praegu kuidagi nagu samasugusesse olukorda jõudnud.

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Kui just haldusreform on see, mille pärast te leiate, et Rahandusministeeriumi pädevus on kasvanud, siis tõepoolest, ametisoleva valitsuse ajal nihutati osa kompetentsi Siseministeeriumist regionaalministri portfellist Rahandusministeeriumisse riigihalduse ministri portfelli. Siin tuleb silmas pidada seda, et Rahandusministeeriumis on kõik küsimused, mis puudutavad maksundust, eelarvet jne, ühe ministri pädevuses. Sven Sester on see minister. Ja teised teemad, mis enne olid osaliselt Siseministeeriumi ja osaliselt Rahandusministeeriumi teemad, on nüüd minister Arto Aasa pädevuses.
Haldusreform on vaieldamatult suur ja oluline ettevõtmine. Ja on täiesti selge, et seda ellu viies peab olema nii see, kes seda protsessi aktiivselt veab, kui väga lai kaasatus. Haldusreformi eelnõu koostades kaasas valitsus Arto Aasa eestvedamisel mitte ainult eksperte, vaid me kaasasime valitsuskomisjoni kaudu väga mitmeid teisi ühiskonnas lugupeetud inimesi. Seda valitsuskomisjoni juhtisin mina ise ja seetõttu ma saan ka kinnitada, et komisjoni ei huvitanud mitte ainult ekspertide arvamus, vaid ka väga laialdane omavalitsuste arvamus. Ja huvitaval kombel nende põhimõtetega, milles me valitsuskomisjonis kokku leppisime, tihti nõustusid ka mõned inimesed, kelle erakondlik kuuluvus eeldaks, et nad on riigis hoopis opositsioonis. Seetõttu on hea meel öelda, et haldusreformi eelnõu koostades me leidsime laiema konsensuse kui ainult koalitsiooni oma.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Heimar Lenk, palun!

14:01 Heimar Lenk
Aitäh, lugupeetud peaminister! Mulle jäi mulje, et nii raskekaalulisele küsijale jäi teie vastus võib-olla natuke kergekaaluliseks. Seepärast ma küsin üle. Kas olete nõus, nagu pakkus teile küsimuse esitaja, minema ajalukku peaministrina, kes pöörab Eesti arengu pea pealt tagasi jalgade peale ja läheb realistlikult edasi?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Ma olen kindlasti nõus minema ajalukku peaministrina, kes Eesti elu edasi viib, aga ma keeldun nõustumast määratlusega, et Eesti elu on praegu pea peal. Ma soovitan teil otsida üles Riigikogu

stenogramm möödunud neljapäevast, kui me arutasime siin saalis riiklikult tähtsa küsimusena riigivalitsemise reformi. Soovitan sealt üles otsida selle lõigu, kus vandeadvokaat Jüri Raidla ütleb ühemõtteliselt, et Eesti riik ei vaja kapitaalremonti ja me ei peaks eitama kõike seda, mida eelmised valitsused on korda saatnud. Mina ütlesin esimest korda peaministri ametisse asudes kaks aastat tagasi ja ütlen seda ka praegu, et me ei pea mitte lammutama kõike seda, mida Eestis on 25 aasta jooksul korda saadetud, vaid vastupidi, meil peab olema tarkust sellele vundamendile edasi ehitada. Ma ütlen täitsa siiralt, et kõik need valitsused, kes on meil olnud selle praeguseks peaaegu 25 aasta jooksul, on Eestit edasi viinud. Igaüks neist on andnud oma parima ja minust oleks äärmiselt kohatu seda eitada. Minust oleks äärmiselt kohatu öelda, et kõik, mis tehti enne mind, on väga valesti tehtud. Ma ei arva nii.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

2. 13:09 Maksumuudatused

14:01 Esimees Eiki Nestor
Järgneb Kadri Simsoni küsimus rahandusminister Sven Sesterile. Palun!

14:01 Kadri Simson
Lugupeetud rahandusminister Sven Sester! Möödunud kolmapäeval olime koos "Foorumi" saates, kus te käisite välja lihtsa ettevõtluskonto loomise idee. Nii palju kui saate lühike formaat lubas aru saada, siis te peate silmas, et see ettevõtluskonto ei laieneks tudengitele, õppuritele ja pensionäridele, kes teevad lisatööd, vaid neile, kellel on üks põhitöökoht ja nad teevad lisatööd, aga teenivad alla tuhande euro. Ma soovin, et te täpsustaksite, millist maksumäära te selle kuni tuhandeeurose sissetuleku puhul ette näete. Kas see on praegu kehtiv tulumaksu määr või mingi muu protsent?

14:01 Rahandusminister Sven Sester
Aitäh, lugupeetud küsija! Te annate mulle võimaluse sel teemal teiega diskuteerida ja me võiksime tänast küsimuste-vastuste vooru pidada esimeseks avapauguks võimalikule diskussioonile ja ideede väljakäimisele. Tõsilugu, ma "Foorumis" pakkusin välja võimaluse, et me võiksime mõelda sellele, kuidas aktiivsemalt inimesi ettevõtlusesse tuua. Ma arvan, et me peaksime järjest rohkem pühendama tähelepanu sellele, et võimalik bürokraatia ei tapaks ära inimeste tulekut ettevõtlusse. Meil on ettevõtluses väga vähe inimesi ja samal ajal 90% riigi tuludest moodustavad erinevad maksutulud. Ma olen täna alles täiesti ideetasandil ja olen valmis kuulama kõiki osapooli erinevate küsimuste püstitamisel. Ma arvan, et siin on päris palju küsimusi, mida me võiksime teha. Üks on maksumäär, mille te tõstatasite. Kuid samamoodi peaksime arutama, kas see meede laieneks tulevastele pensionidele, sotsiaaltagatistele, näiteks ka e-residentidele, milline oleks tervisekindlustus, aruandlus jne. Minu enda mõte on selles, et see võiks olla võimalikult lihtne, ei ole võimalik ühelt poolt kulusid maha arvestada, kui sul neid kulusid on – selles see lihtsuse võlu peitub. Sa ei pea tegema täiendavaid aruandeid. Sul ei ole võimalik ka kulusid maha arvestada. Selleks ei peaks sul olema kindlasti mingi teine kindel põhitöö kõrval, see teine töö võib sul olla põhitöö kõrval. Nagu ma "Foorumis" näitena tõin, muru pügamine või lapsehoidmine. See ei ole kindlasti mingi karm reegel, et sul peab see olema lisatöö vormis. Kuid selle mõte oleks selles, et aruandlust ei oleks ja riik võimaldaks selle eest maksu maksta madalama määra alusel. Mina näeksin seda võimaliku sotsiaal- ja pensionikindlustusosana inimeste sotsiaalsetes kindlustustes. See on minu nägemus. Aga ma arvan, et selle üle võiks diskuteerida.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Aitäh, härra minister! Kadri Simson, palun!

14:01 Kadri Simson
Mulle tundub, et sellise konto loomine paneks päris suure surve alla Eesti riigi maksulaekumised, sest praegu on ju nii, et kui inimene töötab alampalgaga, siis ta maksab isegi alampalgalt tulumaksu 48,9 eurot. Lisaks maksab ta koos tööandjaga töötuskindlustusmakset 10,32 eurot. Ja lõpuks on tema palk

maksustatud ka sotsiaalmaksuga, see on 141,9 eurot. Kas te ei karda, et sellise ettevõtluskonto loomise korral hakkab edaspidi tekkima selline olukord, et kõik madalapalgalised hakkavad tööl käima ettevõtluskontot kasutades?

14:01 Rahandusminister Sven Sester

Ei, ma ei karda. Ma pigem ütleks vastupidi. Ma arvan, et sellise ettevõtluskonto loomine, kui see kunagi peaks teoks saama ja me oleme kõik kitsaskohad läbi arutanud, pigem hoopis hoogustab ettevõtlussoonega inimeste n-ö turule tulekut. Pigem ma näen täna hoopis vastupidist olukorda. Kui keegi tahab muru pügamiseks kasutada oma naabrimeest, tahab temaga kokku leppida ja selle töö eest ka maksta, siis mõlemale poolele on praegu väga tülikas seda protseduuri ellu viia. Üks pool, kes on n-ö tööandja, peab täitma hunniku formulare ära, selleks et endale muru pügajat kutsuda, ja teine peab täitma hunniku formulare ära, et mingil aruandlusvormil seda kui tulu deklareerida. Sellistel puhkudel me peaksime kindlasti seadma ka mingi piiri, tegemist ei saaks olla mingi väga suure tasuga. Ma käisin "Foorumis" välja, et see võiks olla 1000 eurot. Aga seegi on diskussiooni koht, vahest tõsta seda ka kõrgemale. Ärme unustame, et valitsus tegeleb sellega, et käibemaksu piirmäär, mis on praegu 16 000 eurot, tõsta 25 000 euroni. Kolm erakonna esimeest ütlesid eelmisel aastal väga selgelt välja, et üks selle valitsuse selgeid prioriteete on majanduse elavdamine. Üks võimalikke majanduse elavdamise viise on käibemaksu piirmäära tõus, et väike- ja keskmistel ettevõtetel oleks lihtsam hakkama saada. Võib-olla me peaksime rääkima ka sellest, et ettevõtluskonto tase oleks kusagil selle piirmäära juures, kus järgmine käive oleks juba käibemaksukohustuslase tasemel määratletav. Need on kõik arutluse kohad, kuid ma arvan, et pigem on see selgelt positiivne ja soodustab inimeste tulekut tööjõuturule ka siis, kui tegu on väikeste töömahtudega ja väikeste rahaliste väärustega.

14:01 Esimees Eiki Nestor

Aivar Sõerd, palun!

14:01 Aivar Sõerd

Austatud esimees! Austatud minister! Hiljaaegu oli teil idee kehtestada nendele ettevõtetele, kes on püsivad dividendide maksjad, selline kord, et nad hakkavad maksma dividende kuidagi väiksemas määras. Kas te selle idee olete nüüd kõrvale pannud või saab selle idee visiooni lähiajal näha? See on teil pikka aega päevakorral olnud. Või on teil nüüd juba uus idee, tegelete mingi uue mõttega? Äkki jõuab mõni nendest ideedest ka praegu menetluses olevasse riigi eelarvestrateegiasse?

14:01 Rahandusminister Sven Sester

Hea küsija! Tegelikult on meil neid ideid tunduvalt rohkem ja kogu valitsus mõtleb selle peale, kuidas majandust elavdada. See on üks meie kõige suuremaid prioriteete. Selle konkreetse näite puhul ma seletan kuulajatele natuke laiemalt, et tegemist on nn küpsete ettevõtete võimaliku kasumi jaotamisega. Ettevõtted, kes enam nii hoogsalt ei reinvesteeri oma kasumit võimalikesse uutesse arenguprojektidesse, vaid oleksid huvitatud kasumit dividendide näol välja võtma, nendivad, et kasumi väljavõtmine on nende jaoks võib-olla kõrgemal tasemel kui antud näite puhul Lätis. Et neid stimuleerida dividende välja võtma, oleks vaja välja mõelda süsteem, kuidas aastast aastasse kasumit välja võttes oleks protsent madalam. Selle kallal praegu töötatakse, analüüsid käivad ja kindlasti lähiajal me läheme sellega valitsuskabinetti. Ma arvan, et see on teema, kuidas stimuleerida meie küpseid ettevõtteid. Kusjuures ärme unustame, et olemasolevatele ettevõtetele, kes tahaksid kasumit ka tulevikus reinvesteerida, ei tohi midagi halvemaks muutuda. See on väga oluline nüanss, et me ei muuda olemasolevat tulumaksusüsteemi. See on hästi selge signaal. Pigem hakkaksime sel juhul stimuleerima. Aga loomulikult see eeldab valitsuskabinetis eraldi arutelu, seni ei ole seda toimunud. Kui analüüsid on tehtud, viin ettepaneku kabinetti ja arutleme sellel teemal. Mina pean seda väga selgelt majandust elavdavaks stimulatsiooniks ja olen valmis aruteludeks.

14:01 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:17 Riigi omanduses olevate IT-firmade müük

14:01 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Henn Põlluaas, palun!

14:01 Henn Põlluaas
Aitäh! Sertifitseerimiskeskus müüs DigiDoci portaali ehk digiallkirjastamise teenust pakkuva keskkonna, mida kasutavad meie eraisikud, ettevõtted ja riiklikud organisatsioonid, Leedu firmale. Selles portaalis on salvestatud suur hulk andmeid ja dokumente. Lisaks müüs riik teisele Leedu firmale AS Andmevara, mis on Eesti seisukohalt mitme kriitilise tähtsusega infosüsteemi, e-riigi ja registrite, sh rahvastikuregistri haldaja ja arendaja. Samas on teada, et nii elektroonilist ID-d haldava Sertifitseerimiskeskuse kui ka Andmevara omandamisest on olnud huvitatud mitmed Vene IT-firmad, millel kapo on tuvastanud otseseid seoseid FSB-ga. Riigi IT-firmade müümine välisfirmadele avab sisuliselt ligipääsu nii riigi, eraisikute kui ka eraettevõtete konfidentsiaalsetele andmetele ja salastatud dokumentidele väljaspool Eestit ja meie julgeolekuasutuste kontrollimisele.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Palun esitage küsimus!

14:01 Henn Põlluaas
Küsimus: kuidas on välditud sellest tulenev võimalik kahju Eesti julgeolekule ning garanteeritud, et kõnealused andmed ei satu meile vaenulike riikide kätte?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Kõigepealt, osa sellest infost, mis te ette lugesite, ei vasta lõpuni tõele. Nimelt, riigile strateegiliselt olulise registri ehk rahvastikuregistri üleviimine AS-ist Andmevara Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusesse (lühendina SMIT) toimus juba 2016. aasta alguses. Vastab tõele teie info, et täna sõlmiti vastavalt avaliku enampakkumise tulemustele Andmevara müügi tehing, aga seda konkreetset registrit AS Andmevara enam ei halda. Osa süsteeme aga on Andmevara kui eraettevõtte hallata. Eraettevõttena jäävad tema hallata vastavalt sellele, kui kaua lepingud kehtivad, näiteks ruumilise planeeringu menetluste infosüsteem, maa järelmaksude infosüsteem, kohaliku omavalitsuse volikogu ja valitsuse infosüsteem ning ka näiteks dokumendihaldustarkvara Delta. Olemuslikult on riigil vaja väga hoolikalt kaaluda, millised ettevõtted peavad tingimata olema riigi omandis ja milliseid teenuseid saab riigile pakkuda erasektor. Lõviosa e-riigi lahendustest on pakkunud erasektori ettevõtted. Nende hulgas on peamiselt Eesti kapitalil põhinevaid eraettevõtteid, aga mitte ainult. Ja seni on meie suur pluss olnud see, et väga paljud erafirmad on osalenud e-riigi ülesehitamises ja arendamises. See, kuidas on tagatud iga konkreetse registri turvalisus, on täiesti eraldi teema. Konkreetne arendaja ei tohi kindlasti kuidagi ohtu seada registri turvalisust, aga selle tagamiseks on omad meetmed.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:20 Ministeeriumi roll kultuuripärandi (kultuuriväärtuslike hoonete) korrastamisel ja säilitamisel

14:01 Esimees Eiki Nestor
Järgnevalt Krista Aru küsimus kultuuriminister Indrek Saarele. Palun!

14:01 Krista Aru
Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Esmaspäeval algas muinsuskaitsekuu. Eestis on palju kultuuriväärtusega hooneid ja mälestisi, aga kahjuks meil napib pidevalt raha nende kordategemiseks. Kuidas on Kultuuriministeerium kui valdkonna eest vastutav ning seda ka juhtiv ja koordineeriv asutus planeerinud kultuuriväärtusega hoonete edasist korrastamist ja nende säilitamist olukorras, kus me teame, et välisrahastus on suurel määral lõppemas? Ma mõtlen just Euroopa majandusruumi

mõisakoolide programmi. Ja kuidas on ministeerium ette näinud eraomanikele nende tehtud töö eest tasu maksmist?

14:01 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh küsimuse eest! Kõigepealt lubage mul õnnitleda meid kõiki muinsuskaitsekuu alguse puhul. Aga mis puudutab kultuuripärandit ja selle kaitset, siis see on teadupärast ju põhiseaduslik ülesanne, mille riik on endale võtnud. Seega on see meie kõigi kohustus, mitte ainult ühe ministeeriumi kohustus. Loomulikult on Kultuuriministeeriumil selleks tööks aga väga oluline allasutus, kes kultuuripärandi kaitsega iga päev tegeleb – see on Muinsuskaitseamet. Mis puudutab põhilisi rahastamisallikaid Kultuuriministeeriumi eelarve kaudu, siis üks on juba viidatud põhiliselt eraomanikele suunatud kinnismälestiste toetamise programm, mille raha jagab Muinsuskaitseamet. Võib-olla erasektori panust puudutav ongi kogu selle töö kõige valusam osa ja sellega me tahaksimegi lähiajal tegelda. Summa, millega toetatakse 5200 Eestis registreeritud ehitismälestist, on sel aastal 675 000 eurot. Loomulikult ei ole see raha mõeldud selleks, et riik peaks selle eest midagi otsast lõpuni korda tegema, see on mõeldud nende mälestiste omanike toetamiseks. Teine samas suurusjärgus summa ehk 660 000 eurot on pühakodade toetamise programmi jaoks. Sinna alla käib umbes 400 pühakoda. Ja kolmas viimaste aastate oluline töö on olnud aastal 2001 käivitatud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra rahastatud mõisakoolide programmi elluviimine. See summa on *ca* 18 miljonit eurot. See Norra meede ei ole veel päriselt lõppenud ja sellest ma võin pärast veel rääkida.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Krista Aru, palun!

14:01 Krista Aru
Aitäh, härra juhataja! Austatud minister, aitäh vastuse eest! Patarei merekindlus valiti hiljuti Euroopa seitsme ohustatuima kultuurimälestise hulka. Teatavasti on see Riigi Kinnisvara AS-i hallata, aga millised on Kultuuriministeeriumi plaanid Patarei merekindlusega? Hoone on suur, nõuab kindlasti palju raha, aga on samas väga oluline.

14:01 Kultuuriminister Indrek Saar
Tänan! Riigi Kinnisvara AS-i üle minul võim puudub, kas kahjuks või õnneks. Seda peab küsima ühest teisest ministeeriumist, mida teie kolleeg enne siin hellitlevalt superministeeriumiks nimetas, et mis plaanid sellega täpselt on. Paraku kogu Eesti kinnisvaraga Kultuuriministeerium tegeleda ei jõua ja Riigi Kinnisvara on see, kes täna otsib sellelegi hoonele lahendust. Patarei vanglaga on sama mure nagu enamiku Eesti kinnismälestistega, seesama mure, et sa pead sellele leidma funktsiooni ja kasutuse. Lihtsalt midagi ära konserveerida ja püsti pidada on väga keeruline ja väga kallis ning tekib küsimus, kas see on ka otstarbekas, kui hoonel ei ole funktsiooni. Teda lihtsalt püsti pidada ja aeg-ajalt vaatamas käia ja teada, et ta seal on, on küll tore, aga tõenäoliselt nii rikkaks me kunagi ei saa, et me seda endale lubada saaksime. Hoonetel üldiselt peab olema funktsioon, kui me tahame, et nad säiliksid. Nad säilivad ka palju paremini, kui neil on funktsioon.
Tulles korraks tagasi Norra raha juurde, siis jah, see programm sai läbi, aga järgmine meede on kavandamisel – ma tean, et Rahandusministeerium seda kavandab. Meie jaoks oleks prioriteet, et see raha läheks edaspidigi kultuuripärandi säilitamisse ja arendamisse. Aga milles me kokkuleppele jõuame, veel ei tea. Kindlasti tuleks mõelda laiemalt, mitte ainult mõisakoolide peale, sest mõisakoolid oleme saanud tänaseks päris heasse seisu. Mõisade seis ei ole üldse enam nii kriitiline nagu aastaid tagasi. Aga laiemalt vaadates on palju kriitilisem seis kogu kinnismälestiste valdkonnas.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Ain Lutsepp, palun!

14:01 Ain Lutsepp

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Tänapäeval on võimalik edastada infot kultuuriväärtuslike hoonete ja objektide kohta ka digitaalselt. See on vajalik ennetavaks tegevuseks, aga ka hetkeseisu jäädvustamiseks. Kui palju on juba suudetud kultuuriväärtuslikke ehitisi digitaliseerida? Kas digitaliseerimise tulemusi on rakendatud ka Eesti kui turismimaa tutvustamiseks ja kui on, siis kuidas?

14:01 Kultuuriminister Indrek Saar
Paraku jään siinkohal vastuse võlgu. Neid andmeid mul peas paraku ei ole ega ole ka hetkel käeulatuses, juhul kui mõni mu kolleegidest seda juhuslikult peast ei tea. Aga vist ei oska ka nemad öelda. Sestap sellele küsimusele konkreetselt vastata ei oska. Luban, et täpsustan seda ja vastan kirjalikult.
Aga mis puudutab kultuuripärandi potentsiaali, siis tänan sellele tähelepanu juhtimast! Miks? Me nimelt tahaksime ette võtta põhjaliku muinsuskaitsereformi, mille jaoks on ministeeriumis juba mõnda aega tagasi muinsuskaitseseadust puudutav eelnõu välja töötatud. Me oleme palunud selle lähiajal valitsuskabineti istungi päevakorda lülitada. Selle elluviimine eeldab lisavahendeid. Suurem osa nendest lisavahenditest läheks selle jaoks, et kinnismälestiste omanikke toetada, aga osa ka selleks, et suurendada Muinsuskaitseameti võimekust omanikke assisteerida. Tahame maha võtta hirme, mis on seotud sellega, et kogu muinsuskaitsega seotu on hirmus kallis, ja olla omanikele selles mõttes heaks partneriks ning ennetada probleeme, mis tihtipeale tekivad ja mille tõttu omanikud lasevad teinekord nende valduses oleval kultuuripärandil lihtsalt laguneda. Aga see on kindlasti teema, mida tuleks pikemalt ja põhjalikumalt arutada. Me peame seda potentsiaali ka majandusarengu mõttes väga suureks, nagu üldiselt ka kogu Euroopa Liit, olles teinud vastavasisulisi uuringuid.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:29 Kreeka

14:01 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Tarmo Tamm, palun!

14:01 Tarmo Tamm
Aitäh, juhataja! Lugupeetud peaminister! Minu küsimus on Kreekast. Eelmise aasta 8. juulil esitas Kreeka Euroopa Stabiilsusmehhanismile avalduse finantsabi saamiseks. Riigikogu erakorralisel istungil 18. augustil toetasid koalitsioonisaadikud Euroopa Komisjoni ja Kreeka vahel sõlmitava vastastikuse mõistmise memorandumi kavandit ehk kolmandat Kreeka abipaketti. Kreeka olukorra parandamiseks oli memorandumis näiteks kirjas, et fiskaaleesmärkide saavutamiseks on olulised käibemaksusüsteemi reform, tervikuna erandite kaotamine maksusüsteemis, maksukogumise uue kvaliteedi saavutamine ja pensionisüsteemi kestlikuks muutmise reformide elluviimine. Kuidas on Kreeka teie hinnangul memorandumis võetud kohustusi täitnud?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Tõepoolest, möödunud suvel suur osa sellest kuumusest, mida siin parlamendisaalis tunda oli, tuli lõuna poolt. See, kui keerulises olukorras Kreeka peale referendumit oli, oli ikkagi märkimisväärne. Minu jaoks oli see üks kõige keerulisemaid ülemkogu istungeid minu senise kogemuse jooksul ja kuna neid istungeid on olnud paarkümmend, kus ma olen osalenud Eesti peaministrina, siis see näitab nii mõndagi. See teema tekitas mullu suvel tõepoolest kõige rohkem vaidlusi. Nüüd seda, mismoodi Kreeka on kokkuleppeid täitnud, ei pea teie ega mina kuidagi hindama. Selleks on olemas Euroopa Liidu pädevad institutsioonid, kelle hinnangule me saame tugineda. Nii novembris kui detsembris koostati selle kohta raport ja nende raportite andmetel täitis Kreeka nii novembris kui detsembris eesmärke. Novembris oli 49 eesmärki, detsembris 13. Nende hulgas oli väga palju reforme, mis Kreeka pidi ära tegema. Muu hulgas olid kirjas olulisemate maksupettuste vähendamise meetmed, mitmed erastamised, mille puhul ei nõutud mitte ainult protsessi algatamist, vaid ikkagi väga detailset

tegevuskava. Mitu nõutud seadust võeti Kreeka parlamendis väga kiiresti vastu ning käivitusid ka turu avamine ja muud sellised struktuursed ümberkorraldused, mis pikas vaates aitavad kaasa sellele, et Kreeka majandus pöördub languselt tagasi kasvule. Aga kui küsida, kas Kreeka on võlakriisi juba selja taha jätnud, siis seda kindlasti mitte. Tööd on neil veel palju ees.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Tarmo Tamm, palun!

14:01 Tarmo Tamm
Aitäh! Lugupeetud peaminister! Kahjuks ei jaga teie optimismi IMF-i Euroopa divisjoni juht, kes reedel kinnitas Washingtonis, et hoolimata suurtest jõupingutustest maksukogumissüsteemi parandamiseks on maksudest kõrvalehiilimine aina kasvanud ja maksude kogumine vähenenud. Juunis tuleb Kreekal IMF-ile tagasi maksta 650 miljonit eurot ja juulis Euroopa Keskpangale 2,3 miljardit eurot. Kui selleks ajaks kokkulepet ei ole ning Kreeka järgmist abilaenude väljamakset ei saa, on tal neid kohustusi võimatu täita. Mis sellisel juhul saab?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Kõigepealt, ma ei saa aru, mis optimismist te räägite. Mina, vastupidi, rõhutasin, et Kreeka ei ole päris kindlasti võlakriisi veel selja taha jätnud. Lõpetasin oma sõnavõtu sõnadega, et Kreekal on veel väga palju kodutööd teha. Nagu öeldud, me tugineme oma hinnangutes institutsioonide hinnangule. See on selline euroopalik släng, institutsioonide all mõeldakse selles kontekstis IMF-i, Euroopa Keskpanka ja Euroopa Komisjoni. Nende kolme hinnangule saame ka meie tugineda, sellepärast et nemad lähevad kõikides detailides väga süvitsi. Järgmine kord, kui Eesti valitsuse esindaja osaleb nende hinnangute kuulamisel, on juba homme, kui rahandusminister Sven Sester läheb Ecofini istungile ehk rahandusministrite koosviibimisele, kus need teemad detailselt läbi arutatakse. Ma arvan, et meie siin Eesti parlamendi saalis ei peaks spekuleerima nende stsenaariumide üle, mis juhtub siis, kui Kreeka ühte või teist tingimust ei täida. Ma mäletan, et eelmine suvi oli õhk nendest kahtlustustest paks ja räägiti, et kohe-kohe kukub eurotsoon kokku, kohe-kohe kukub Kreeka majandus kokku. Ma arvan, et kõik siin saalis olijad mäletavad seda. Meie roll on pingutada selle nimel, et sellist kokkukukkumist ära hoida. Ja tegelikult meie roll on ka mitte parastada Kreekat sellepärast, et ta omal ajal väga suured võlad riigile kanda võttis. Olgu see hoiatuseks võlgu elamise eest laiemalt, kõikidele riikidele loomulikult. Kindlasti me ei tohiks parastamisega kaasa minna. Vastupidi, me peaksime Kreekale pöialt hoidma, sest kui neil läheb väga halvasti, siis see mõjutab kogu Euroopa majandust, sh meid. Nii et oleme nendega konstruktiivsed ja kui vaja, siis ka solidaarsed, aga sedagi loomulikult piisavat rangust üles näidates.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Martin Helme, palun!

14:01 Martin Helme
Aitäh, härra spiiker! Lugupeetud peaminister! Ma arvan, et keegi ei parasta, me kõik oleme väga mures. Aga see, mida teie valitsus ja tegelikult ka eelmine valitsus on aidanud teha, on ju Kreeka võlakoorma suurendamine. Me oleme osalenud kreeklastele koorma peale panemisel ja häda on selles, millele kolleeg Tamm juhtis tähelepanu, et Kreeka eelmise suve lubadused on suures osas täitmata tänase päevani, ehkki mitmed nendest pidid saama täidetud eelmise aasta sügiseks. Need on siiamaani täitmata ja see on see põhjus, miks me oleme jälle punnseisus. Küsin sama küsimuse, mida küsis Tarmo Tamm: mis siis saab, kui Kreeka neid lubadusi ikkagi ei täida, kui talle uusi ülekandeid ei tehta? Maksetähtajad on käes ja tegelikult on Kreeka uuesti pankrotiseisus. Mis siis saab?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Ma loodan, et teil on sama eredalt kui mul meeles need apokalüptilised avaldused, mida tegite teie ja tegid teie erakonnakaaslased möödunud suvel. Täna saate hinnata, kui õigus teil oli neid avaldusi tehes. Loomulikult on Kreekal olnud keeruline tingimusi täita. Selles ei kahtle mitte keegi. Igas olukorras on suurte reformide elluviimine keeruline, aga vaatamata kõigele ei ole teil kuidagi võimalik öelda, et teie toonased ennustused Kreeka ja Euroopa Liidu kokkukukkumise kohta on ligilähedaseltki täide läinud.

Mis puudutab Euroopa ühtsust ja seda, et vajadusel tuleb väga suurte kriiside korral üksteist aidata, siis selles osas me ju teame, et meie maailmavaated lähevad diametraalselt lahku. Ma väga hästi mäletan teie toonaseid sõnavõtte, kui te ütlesite, et me ei pea tegelema sellega, et Euroopa perifeerseid väikeriike aidata. See on enam-vähem täpne tsitaat. Nii et igaüks vaadaku ise, kuidas oma kriisidega toime tuleb. No see on üks võimalik lähenemine Euroopa ühtsusele. Ma arvan, et ka teie ei tahaks mõelda sellele, kui fataalsete tagajärgedega võiks olla see, kui ülejäänud Euroopa meist niimoodi arvaks, nagu teie arvate Kreekast – et tegelegu see väike riik ise oma kriisidega. Kas me tahame sellist Euroopat? Mina ei taha. Nii et nendes väga põhimõttelistes euroopalike väärtuste küsimustes on meil teatud maailmavaatelised erimeelsused ja see ei ole küllap saladuseks kellelegi siin saalis ega ka televaatajatele kodudes.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:37 Narva Aleksandri kirik

14:01 Esimees Eiki Nestor
Nüüd esitab peaminister Taavi Rõivasele küsimuse Mart Helme.

14:01 Mart Helme
Aitäh, härra eesistuja! Härra peaminister! Eelmise küsimuse lõpuks: me ennustasime, et Kreeka ei ole võimeline kohustusi täitma, ja see on tõeks osutunud. Nii et maailmavaatelised erinevused ei puutu siin eriti asjasse. Küsimus on mul Narva Aleksandri kiriku saatuse kohta. Me teame, et Narva on meie jaoks keeruline koht. Narva Aleksandri kirik on rajatud eestluse sümbolina sellesse keerulisse kohta omal ajal juba ja praegu on selle kiriku saatus väga tugevate tõmbetuulte käes. Mind huvitab see, kas valitsuse otsus Narva Aleksandri kiriku jäämisel Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku omaks või vähemalt Eesti hüvanguks toimivaks kultuurikeskuseks õlga mitte alla panna on lõplik. Ma meenutan, et samal ajal on ...

14:01 Esimees Eiki Nestor
Küsimuse aeg on läbi. Aitäh!

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Ei vasta tõele kuuldused, et valitsus on selles küsimuses ühte- või teistpidi pöördumatu otsuse langetanud. Mida ma saan öelda selle teema kohta, siis loomulikult on kahetsusväärne, et koguduse tegevus sedavõrd suurte võlgadeni viis. Loomulikult on kahetsusväärne, et praegu peab rääkima koguduse vara müügist. Ja ma olen teiega nõus, et Narva Aleksandri kirik on kahtlemata Narva linna jaoks ja ka paljude inimeste jaoks sümboli väärtusega. Nüüd, mida saab kõige selle juures riik teha? On üldine põhimõte, et riik ei tohi kõikidesse protsessidesse otseselt sekkuda, samas ei või minu hinnangul lõplikult välistada seda, et kui koguduse võlausaldajad, Eesti Evangeelne Luterlik Kirik, lühidalt öeldes kõik osapooled näitavad üles initsiatiivi ja valmisolekut leida mõistlik lahendus, kuidas see väga kaunis sakraalhoone saaks jätkata tulevikus näiteks kultuuriobjektina, siis paneb riik teatud osas õla alla. Minevikus on riik juba sellele hoonele õlga alla pannud, kui ma peast õigesti mäletan, siis enam kui 2 miljonit eurot on selle hoone renoveerimisse riigi toel investeeritud. Ma ütleks, et riigi valmisoleku taha ...

14:01 Esimees Eiki Nestor
Aitäh, peaminister! Mart Helme, palun!

14:01 Mart Helme
Aitäh! Ma kuulasin rõõmuga seda vastust ja tuletan siinkohal meelde, et riik on õla alla pannud ka Peterburi Jaani kiriku restaureerimisele ja selle muutmisele Eesti kultuuri ja eestluse südameks Peterburis. Selles on Eesti riik väga tänuväärset rolli mänginud ega ole just rahaga koonerdanud. Kas me ei võiks nüüd näha, et seesama kordub Narvas?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Nagu ma ütlesin, riik on ka Narva Aleksandri kiriku renoveerimist rahaga toetanud, sarnaselt sellega, mis on tehtud Peterburi Jaani kirikus. Muuseas, ka Peterburi Jaani kiriku hoone omanik ei ole minu teada riik, aga see ei ole peamine. Peamine on see, et minu hinnangul ei jää asi riigi taha, kui nii võlausaldajad kui ka Eesti Evangeelne Luterlik Kirik on valmis otsima ühiselt lahendust selleks, et seda võimast hoonet oleks võimalik tulevikus näiteks kontserditegevuseks kasutada. Iseenesest on igal Narva-suurusel linnal oma kontserdisaali vaja. Paraku tuleb öelda, et pelgalt luteri koguduse tegevuseks on see hoone liiga suur – seda on kogudus ise selgelt välja öelnud ja seda on ka EELK peapiiskop kinnitanud. Nii et sellele sakraalhoonele tuleb leida alternatiivne funktsioon, mis oleks samuti väärikas ega rüvetaks kuidagi selle hoone algset tähendust. Neid pretsedente ju on, et selliseid väärikaid hooneid on kontserditegevuseks kasutatud. Nii et põhimõtteliselt ma arvan, et selle teemaga võiks edasi minna küll. Aga see eeldab, et kõik osapooled on valmis oma nõudmistes teatud järeleandmisi tegema, et kõik osapooled on valmis istuma laua taha ja sõlmima kokkuleppe. Nagu öeldud, riigi taha see jääma ei peaks.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Rein Ratas, palun!

14:01 Rein Ratas
Aitüma! Auväärt peaminister! Narva Aleksandri kirik on eeskätt kristliku kultuuri sümbol. Samas on see sakraalehitis üldse üks väheseid ehitisi, mis on Narvas viimase ilmasõja eelsest ajast säilinud. On ülimalt kahetsusväärne, kui see kirik läheb müügi kaudu määramatut kasutusteed mööda. Kas te, härra peaminister, näete võimalust, et riik tagab Aleksandri kirikule Tallinna Niguliste kirikuga sarnase saatuse? Olen rääkinud.

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Nagu öeldud, tõepoolest, pelgalt jumalateenistuste läbiviimiseks ei ole võimalik seda kirikut tänapäeval ülal pidada. See pole mitte niivõrd minu, kuivõrd koguduse ja laiemalt luteri kiriku seisukoht. Nii et vajadus leida väärikas alternatiiv on olemas. Ja ma olen teiega põhimõtteliselt nõus, et Niguliste kirik on selles küsimuses küllaltki hea näide, kuidas kirikuhoonet on võimalik nii kunsti eksponeerimiseks kui ka eeskätt just kontsertideks väärikalt kasutada, ilma et kuidagi oleks hoolimatult suhtutud kirikuhoone algsesse tähendusse. Ka mina usun, et parim võimalik tulevik Narva Aleksandri kirikule oleks see, kui seal saaks edaspidi korraldada suuri kontserte. Aga kõik need võtmed ei ole riigi käes, vaid see eeldab koostöövalmidust koguduselt ja luteri kirikult laiemalt, aga eeskätt loomulikult võlausaldajatelt. Kõik sõltub sellest, milline on nende valmisolek kompromissideks.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:45 Tervishoiu rahastamine

14:01 Esimees Eiki Nestor
Monika Haukanõmme küsimus peaminister Taavi Rõivasele. Palun!

14:01 Monika Haukanõmm
Tänan, härra juhataja! Lugupeetud peaminister! Eestis on ravikindlustusmaksu maksjaid umbes sama palju kui neid inimesi, kes seda maksu ei maksa. Seega meie ravikindlustuse tulubaas oma 13%-ga sotsiaalmaksust ei ole kuidagi jätkusuutlik. Me teame kõik väga hästi, et meie ravikindlustussüsteem on tublisti miinuses. Kui me vaatame meie võrdlust OECD ja ka Euroopa Liidu maadega, siis kahjuks oleme oma asjaomase protsendiga SKT-st eelviimasel kohal. Nägime suure rõõmuga, et Vabariigi Valitsuse

tegevusprogrammis on kirjas, et viiakse läbi tervishoiu rahastamise jätkusuutlikkuse analüüs ja tullakse vastavate ettepanekutega Vabariigi Valitsuse ette. See pidi toimuma märtsiks 2016. Minu küsimus ongi: milleni töörühm jõudis ja milliste ettepanekutega valitsus edasi töötab?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Selle töörühma töö tulemusi tutvustatakse valitsusele maikuus. Peale seda me saame kindlasti tulla selle teema juurde detailsemalt tagasi. Aga rääkides ravikindlustuse eelarvest, siis kuna mul on olnud au selle teemaga väga tihedalt kokku puutuda, siis ma mõne aspekti välja toon. Esiteks, kui me vaatame ravikindlustuse rahastamist, siis tänu sellele, et Eestis on sissetulekud väga kiiresti kasvanud ja ka tööpuudus kiiresti vähenenud, on haigekassa eelarve kasvanud küllalt kiiresti. Viimase kolme aasta jooksul on haigekassa eelarve kasvanud ligikaudu 20%, mis on kindlasti väga märkimisväärne kasv. Aga tõepoolest vastab tõele ka see, et Eesti tervishoiukulutuste osakaal protsendina SKT-st on Euroopas üks väikseimaid ja OECD riikide hulgas samuti. Selle põhjuseks ei ole aga haigekassa eelarve väiksus. Kui me vaatame nende numbrite taha, siis märkame, et Eestis on väga pikalt olnud kõige väiksem patsiendi omaosalus tervishoius. Me oleme teadlikult ehitanud sellise tervishoiusüsteemi, kus näiteks operatsioonide puhul ja ka muu ravi puhul, samuti ravimite eest tasumisel oleks patsiendi omaosalus võimalikult väike. See on olnud aastatepikkune valik, aga tuleb tunnistada, et see valik on viinud ka suure osa võimalikest alternatiivsetest rahastamisallikatest tervishoius eemale. Nii et seda teemat tuleb kindlasti arutada. On üks valdkond, kus patsiendi omaosalus on väga suur, ja see on loomulikult hambaravi. Valitsus on kokku leppinud, et me püüame patsiendi omaosalust vähendada, muu hulgas ka nii, et võimaldame pensionäridel proteesihüvitist kasutada ka hammaste ravimiseks.

14:01 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

14:01 Monika Haukanõmm

Tänan, härra juhataja! Lugupeetud peaminister! Eks me siis tuleme selle teema juurde tagasi pärast maikuud, kui analüüsi tulemused on selgunud. Samas ei saa teiega küll üldse mitte nõustuda, et meie omaosalus on väga väike või väike võrreldes teiste riikidega. Aga see selleks.
Praegusel hetkel toimub meil tervishoius päris mitmeid protsesse. Ühest küljest kaugemate haiglate sidumine näiteks kahe suurema keskuse külge ehk nn võrgustamine, teisalt perearstikeskuste loomine või toomine tõmbekeskustesse. See tähendab, et arstiabi liigub meil tegelikult inimestest kaugemale, maapiirkondades eriti, ja jääb paljudel juhtudel kättesaamatuks. Seda enam, et paljud arstid ei taha enam maal töötada ning meil on suur töökäte puudus selles sektoris. Kas te peate nimetatud suunda mõistlikuks ja mida te plaanite ette võtta, et maal elu säiliks ja inimesed ei loobuks maal elamisest?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Teil on teatud osas õigus. Ma pean natuke oma eelmist vastust täpsustama. Ma pidasin silmas omaosalust väljaspool hambaravi ja ravimeid. Kui me vaatame näiteks operatsioone, vaatame voodipäeva- ja visiiditasu, siis seal on patsiendi omaosalus ikkagi väga väike. Samas, tõesti, hambaravis – seda ma rõhutasin, aga ma tahan, et see oleks ühemõtteliselt selge – on meil jällegi väga suur omaosalus. Ja me oleme seadnud eesmärgiks, nagu juba öeldud, sedagi omaosalust vähendada. Haiglate võrgustumine aga ei tohi tähendada seda, et me vähendame kohapeal osutatavate teenuste mahtu. Minu hinnangul on haigekassa selles vallas teinud otsuseid, millega mina nõustuda ei saa. Samas me teame, et haigekassa ei ole ainult valitsuse juhitav, kogu plaani tegemisel osalesid ka sotsiaalpartnerid. Haigekassa on teatud mõttes valitsusest sõltumatu organ. Minu hinnangul on haigekassa teinud ka valesid otsuseid. Ma ei pea õigeks näiteks üldhaiglates osutatava eriarstiabi vähendamist. Vastupidi, kogu võrgustumise ehk suurte keskuste vastutuse algne idee on see, et suurte keskuste abiga õnnestub leida eriarste kõikidesse üldhaiglatesse ehk lihtsamini öeldes maakonnakeskuste haiglatesse. Minu meelest peaks pigem sellele keskenduma. Samuti peaks keskenduma niisugustele küsimustele, kuidas näiteks digiregistratuuri abiga vähendada ravijärjekordi, kuidas vähendada tühivisiitide arvu jms. See on minu meelest palju suurema positiivse mõjuga ka kohapeal. Mis puudutab perearstikeskusi, siis tõepoolest, enam kui 140 miljonit eurot on meil plaanis nendesse investeerida ja loodetavasti see aitab kaasa sellele, et perearstid saavad tunduvalt paremad töötingimused üle kogu Eesti.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Kalvi Kõva, palun!

14:01 Kalvi Kõva
Aitäh! Hea peaminister! Nagu te märkisite, hambaravi on väga tähtis valdkond ja seal on tõesti inimeste omaosalus väga suur. Me teame, et tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski valmistab praegu ette asjaomast uut korda. Kas oskate öelda valitsuse tegevuskavale tuginedes, kunas on plaanis need muudatused rakendada?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Aitäh! Vastavalt valitsuse tegevusplaanile peab tervise- ja tööminister selle teema tooma valitsuse ette maikuus ja eeldatavalt võiks see rakenduda alates järgmisest aastast. Üks põhimõtteline asi, milles me oleme kokku leppinud, on see, et võimaldame pensionäridel kasutada kolme aasta jooksul proteesihüvitist, mille suurus on veidi üle 255 euro, ka hambaraviteenuseks. Ja nagu te õigesti nimetasite, ettevalmistamisel on ka täiskasvanute hambaravi pakett. Minule teadaolevalt on kõik need ettevalmistused Sotsiaalministeeriumis praegu kenasti graafikus ja eeldatavasti varasuvel on võimalik neid ettepanekuid arutada, et siis juba vajalikud seadusmuudatused ette valmistada ja sügishooajal neid parlamendis menetleda.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

8. 13:53 Riigisiseste meetmete rakendamine 2016. aastal, et takistada Eestis piimalehmade ja sigade arvu vähenemist

14:01 Esimees Eiki Nestor
Järgmise küsimuse peaminister Taavi Rõivasele esitab Arno Sild. Palun!

14:01 Arno Sild
Aitäh, lugupeetud eesistuja! Lugupeetud peaminister! Minu küsimus puudutab riigisiseste meetmete rakendamist 2016. aastal, et takistada Eestis piimalehmade ja sigade arvu vähenemist. See puudutab põhiliselt seda, et Euroopa Liit soovitas kriisis olevatele põllumeestele leida riikide oma vahenditest vähemalt 15 000 eurot. Võib-olla valitsusel on ka mingeid muid meetmeid selles vallas. Aga praegu on ikka olukord väga tõsine. 20% piimatootjatest on tegevuse lõpetanud ja likvideerinud 10 000 lüpsilehma. Põllumajandusspetsialistide arvates likvideeritakse aasta lõpuks veel 10 000 lüpsilehma. Sealiha tootmisega oleme jõudnud sellisesse seisu, et toodame seda praegu täpselt nii palju, kui Eesti tarbib, aga mitte kriipsugi rohkem. Küsin: kuidas edasi?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Olgu öeldud, et Eesti põllumeeste hea käekäik on valitsusele kahtlemata väga oluline. Me oleme varem käivitanud ja küllap käivitame ka tulevikus kriisimeetmeid konkreetselt nendele sektoritele, kes eri põhjustel raskustesse on sattunud. Möödunud aasta jooksul oli väga palju juttu sellest, et seakasvatajad sattusid raskustesse selle tõttu, et lautadesse tuli seakatk. Kõik said aru, mis kriisi põhjus on, kõik said aru, et seakasvatajaid on vaja toetada. Võib-olla aga on inimestel jäänud aru saamata, miks õigupoolest piimasektoris sedavõrd ränk kriis on. Tõsi, piima hind on olnud languses erinevatel põhjustel ja neid kõikumisi on olnud ühte- ja teistpidi. Aga ma lihtsalt toon ühe fakti, et inimesed paremini hoomaks, miks me üldse räägime kriisist piimanduses. Nimelt, 2013. aastal, enne seda, kui Venemaa ründas Ukrainat, müüsid Eesti põllumehed ja ettevõtted kokku piimasaadusi Venemaale 49 miljoni euro eest aastas. 49 miljoni euro eest! Praeguseks on see kukkunud alla 1 miljoni. See ei ole kindlasti ainus põhjus, aga ma usun, et me kõik saame aru, et kui järsult kaob ära turg, kuhu saaks müüa 48 miljoni eest, siis see on ikkagi väga tõsine asi. Mida me oleme teinud, et olukorda leevendada? Me oleme nii ühekordseid toetusi eraldanud kui ka püsivamaid skeeme kokku leppinud, aga lisaks toetustele, ma

soovin siiski rõhutada, on meil vastutus ka aidata kaasa sellele, et leida uusi turgusid. Nii maaeluminister Urmas Kruuse kui ka mina isiklikult olen käinud väga mitmetes kohtades, et Eesti piimandussektorile turge avada. Kõige olulisemad näited kahtlemata on Hiina ja Jaapan.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Arno Sild, palun!

14:01 Arno Sild
Täpsustav küsimus: kuidas on tuleva aasta eelarvestrateegias ette nähtud põllumeeste toetused? Kas on ette nähtud vähenemine, suurenemine või samale tasemele jäämine?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Praegu on riigi eelarvestrateegia detailide kohta veel vara kommentaare anda, kuna oleme menetlusega alles poole peal. Ja riigi eelarvestrateegia on vaid üks osa eelarve tegemisest. Lõplik eelarve tehakse ikkagi sügisel, siis, kui parlament otsuseid tegema hakkab. Nii et kindlaid lubadusi on praegu veel vara anda. Aga täiesti kindlalt on piimandussektori mured eelarve tegemisel pildis, maaeluminister on neist kogu valitsusele rääkinud. Loomulikult me mõtleme ka tänavu väga pingsalt, millised on võimalused eelarve piires kriisimeetmeid rakendada. Eelmisel aastal me rakendasime neid kokku 32–33 miljoni ulatuses. Peamiselt olid need fokuseeritud seakasvatajatele ja piimatootjatele. Paraku on nõnda, et nii seakasvatuses kui piimatootmises on keerulised ajad. Samas on positiivne, et Eesti teraviljakasvatusel läheb praegu väga hästi. Selliste turu kõikumiste puhul peab riik olema valmis puhverdama ja natuke kaasa aitama, et need Ameerika mäed Eesti tootjate jaoks nii järsud ei oleks. Samas strateegilises plaanis, ma veel kord rõhutan, on üliioluline, et Eesti ministrid, diplomaadid ja muud ametnikud töötavad uute turgude leidmise nimel. Me teame, et idamaistele turgudele minek on väga pikaajaline ja keeruline protsess, aga me oleme astunud otsustavaid samme selleks, et ka seal piimandussektorile võimalusi avada. Ma väga loodan, et seda pingutust saadab edu. Seni on esmane tagasiside olnud nii ettevõtjatelt kui välisriikidest positiivne ja lootustandev.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Lühike küsimus ja lühike vastus. Palun, Martin Helme!

14:01 Martin Helme
Aitäh! Härra peaminister! Te olete siin ka täna rääkinud mitu korda solidaarsusest. Loomulikult, kui me solidaarsusest ja ka omaenda julgeoleku huvides ühineme sanktsioonidega Venemaa vastu, siis tuleb arvestada, et sellel on palju tõsisemad tagajärjed meie oma tootjatele kui näiteks mõnele kaugemale riigile, kas või Kreekale. Mul on niisugune lihtne küsimus. Seni kuni raha juurde ei ole antud, konkreetselt ja päris korralikke summasid, ei maksa kogu jutt, et me hoolime ja toetame, mitte midagi. Millal ükskord hakkab valitsus üles näitama solidaarsust oma inimeste ja oma tootjatega?

14:01 Peaminister Taavi Rõivas
Väga huvitav, et te just sellel teemal solidaarsuse küsimuse tõstatate. Tänu Euroopa solidaarsusele on meil olnud võimalik Eesti põllumajandusse panustada ligi 2 miljardit eurot, mida meil muidu ei oleks. Nii et Euroopa solidaarsus põllumajanduse kontekstis on kindlasti väga tugev märksõna. Aga lisaks sellele 2 miljardile on valitsus ka varem eraldanud riigi kriisimeetmeteks vahendeid ja küllap on sunnitud eraldama ka tulevikus. Valmisolek on meil põhimõtteliselt olemas.

14:01 Esimees Eiki Nestor
Aitäh, Vabariigi Valitsuse liikmed! Infotund on lõppenud.